

Ihotautien ja iho-oireiden lääkehoito

Allergioiden lääkehoito

Eri ikäryhmille tyypilliset ihosairaudet

- Vauvojen tulehdukselliset ihottumat
- Murrosikäisten talirauhasten toimintahäiriöt
- Iäkkäiden ihmisten sienitaudit sekä seborrooinen ekseema eli taliköhnä

Ihotautien luokittelu:

- Lievät ja ohimenevät ihotaudit
- Krooniset ihotaudit (ekseema ja psoriaasi)
- Vakavat ihotaudit (ihosyöpä)

Ihotautien hoito

- Ihotautien hoito on viime vuosina kehittynyt ratkaisevasti
- Polikliininen hoito ja hoito poliklinikoiden hoito-osastoilla, avohoito lisääntynyt
- Ihotauteihin tekevät muun muassa lääkehoito, kirurgiset toimenpiteet ja valohoito
- Ihomuutoksia voidaan hoitaa kirurgisesti, sähköisesti elektrokoagulaatiolla, kauhomalla, laseroimalla tai jäädyttämällä

Ihotautien lääkehoito

- Lääkkeitä käytetään ihotautien hoidossa ulkoisesti ja sisäisesti.
  - 1) Ulkoisesti erilaisia voiteita, liuoksia ja kääreitä.
  - 2) Sisäisesti käytetään mikrobilääkkeitä mm. antibiootit, kortikosteroidi-hormonilääkkeitä, antihistamiineja, A-vitamiinin johdoksia retinoideja sekä solunsalpaajia.

Atooppinen ihottuma

- 1) Perusvoiteet
- 2) Paikalliskortikosteroidit
- 3) Muut paikallishoitovalmisteet
- 4) Antihistamiinit

1) Perusvoiteet

- Atooppisen ihhottuman perushoitoa
- Eivät sisällä lääkaineita
- 1-2 krt. päivässä
- Mieluiten kostealle iholle suihkun jälkeen
- Tottumisilmiön välttämiseksi muutamaa eri voidetta vaihdellen

2) Paikalliskortikosteroidit

- Lievittää tulehdusta ja kutinaa pahasti ärtyneellä iholla
- Käytetään myös muissa ihotaudeissa
- Vältettävä silmiin joutumista
- Jaetaan vahvuuden mukaan:
  - I. Ryhmässä miedot valmisteet (**hydrokortisoni**)
  - II. Keskivahvat (**deksametasoni**)
  - III. Vahvat (**beetametasonivaleraatti**)
  - IV. Erittäin vahvat (**halsinonidi**)

- Atooppisessa ihottumassa mieto (kasvoille, lapsille) tai keskivahva
- Voi imeytyä verenkiertoon (ohut iho, lapset)
- Vaikeaoireinen paksun ihoalueen ekseemassa vahva, lyhytaikaisesti
- Erittäin vahva, paksuläikkäinen vaikea psori 2-4vko kuuri
- HV: haurastuminen ja oheneminen, verisuonten haurastuminen, arpimuodostelmat, akne, haavojen paranemisen hidastuminen.

3) Muut paikallishoitovalmisteet

- **Takrolimuusi** ja **pimekrolimuusi** lievittävät kutinaa, punoitusta ja turvotusta
- Toissijainen hoito
- Eivät aiheuta ihoatrofiaa (kasvot, kaula)
- HV: kuumotus (hoidon alussa)
- Immunivastetta heikentävä vaikutus? -> infektioriski, kasvaimet -> ei alle 2-v, ei virusinfektioihin

4) Antihistamiinit

- Raaiminen pahentaa ja ylläpitää iho-oireita
- Kutisevassa ihottumassa, elleivät kortisonivalmisteet auta
- P.O esim. **hydroksitiini** tai **setiritsiini**
- Hydroksitiini iltaisin (väsyttävä)
- Helpottaa myös unen tuloa ja vähentää yöllistä raapimista

Psoriasis

- Psoriaasityypit:
  - läiskäpsoriaasi
  - taivepsoriaasi
  - hiuspohjan psoriaasi
- Epidermiksiin solut jakautuvat liian nopeasti → iho hilseilee
- Ihon punoitus johtuu hilseen alla olevasta normaalia vilkkaammasta verenkierrosta

Psoriasisiksen lääkehoito

- **Kalsipotrioli** ja **kalsitrioli** voiteet (vain 35% pinta-alasta, 100g/vko)
- Paikalliskortikosteroidit kuureina (liuos päänahka)
- Perusvoide yleishoito
- **Salisyylihappo** kuorii hilsettä (salisyylivaseliini iho, öljyyn sekoitettuna päänahka)
- Tervavalmisteet
- P.O valmisteet vaikeimmissa psoriasis tyypeissä mm. **siklosporiini, metotreksaatti** (solunsalpaajia)
- UVB ja PUVA (**psoraleeni** + UVA)- hoidot

© R Suhonen

Aknen lääkehoito

- **Bentsoyyliperoksidi** vähentää bakteereja ja tulehdusta (ilman rec.)
- Joillekin kosketusallergiaa
- **Tretinoiini**, A-vit.happojohdos (**adapaleeni**)
-> estää ihomatojen muodostumista
- Alkuun ihoärsytys
- **Atselaiinihappo**
- Paikallisesti antibiootit (**klindamysiini**)
- Keskivaikeassa p.o ab (**tetrasykliini** tai **erytromysiini** 2-6kk)

Ihon bakteeri-infektioiden lääkehoito

- Paikallishoitoina kortikosterodi + klooriheksidiini/ab
- Resistessin kasvaminen
- Esim. märkärupi
- Ruusussa penisilliini i.m. /i.v
- P.o ab jatsoon väh. 3vko

Sieni-infektioiden lääkehoito

- Hiivasieni/silsasieni
- Iho: **klotrimatsoli, mikonatsoli**, Natamysiini paikallisesti (+ kortisoni kutinaan)
- Kynsi: **flukonatsoli, itrakonatsoli** p.o kuukausia, **amorolfiini-lakka**

Ulkoloisten häätö

- Täit (päätäi, satiainen), syyhypunkki
- Paikallisesti hyönteismyrkyt (insektisidit)
- Syyhyyn **permetriini**-voide
- Täit: **permetrini**, **malatioini**-shampoo

Allergiat

- Atooppiset allergiat: hengityselimistön oireet, silmäoireet, atooppinen ja nokkosihottuma
- Hoidot:
  - 1) Siedätyshoidot (s.c. kolme v.)
  - 2) Antihistamiinit (ks. nuha lääkehoito)
  - 3) Inhaloitavat glukokortikoidit (nuhan & astman lääkehoito)
  - 4) Natriumkromoglikaatti (nuha, silmät)
  - 5) Silmälääkkeet
  - 6) Leukotrieenit (ks. astman lääkehoito)
  - 7) Atooppisen ekseeman lääkehoito (ks. iho)
  - 8) Adrenaliini anafalaktisessa sokissa

Anafylaktinen sokki

- Hengenvaarallinen
- Allergiset oireet + RR lasku
- Äkillinen reaktio (esim. pähkinästä)
- Hätätilanteisiin **adrenaliini**-injektio (kotiolosuhteet) automaattinen ruisku
- Hoitotasolla i.v tai i.m injektio (sokissa ihon alta imeytyminen ei riitä)
- -> kortikosteroidi -> nestehoito-> valvonta